

การชดเชยความเสียหายจากการบำบัดยंत्रายจากสาธารณสุข

ในกรณีที่มีการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหายซึ่งมิใช่ผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดยंत्रายจากสาธารณสุข ทางราชการจะต้องเข้าไปชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายโดยเร็วที่สุด โดยไม่ต้องพิจารณาว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการกระทำพอสมควรแก่เหตุหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบของรัฐและหลักความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่^๑ ซึ่งมาตรา ๔๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดหลักการสำคัญไว้ว่า การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๐ หากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดยंत्रายจากสาธารณสุขนั้น ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง กระทรวงมหาดไทย จึงได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดยंत्रายจากสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔^๒ ตามความในมาตรา ๔๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยได้กำหนดให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพย์สินให้แก่ผู้เสียหายตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การชดเชยความเสียหาย

๑.๑ ผู้กระทำให้เกิดความเสียหายต้องเป็นเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข

๑.๒ ความเสียหายต้องเกิดจากการปฏิบัติการของเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข ซึ่งได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่เพื่อเป็นผลให้สาธารณสุขที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดได้รับการแก้ไขให้บรรเทาลงโดยฉับพลัน หรือที่เรียกว่า การบำบัดยंत्रาย

๑.๓ ผู้ได้รับความเสียหายต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย และต้องมีผู้ใช้ผู้ได้รับผลประโยชน์จากการบำบัดยंत्रายจากสาธารณสุขนั้น

ตัวอย่างเช่น นายเอเป็นเจ้าของอาคารพาณิชย์สูง ๒๐ ชั้น ตั้งอยู่ในย่านชุมชน ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีสถานศึกษา โรงพยาบาล อาคารพาณิชย์ และบ้านพักอาศัยของคนในชุมชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น วันหนึ่งเกิดเหตุเพลิงไหม้อาคารพาณิชย์ของนายเอ ในชั้นที่ ๕, ๑๐, ๑๘, และ ๒๐ เปลวเพลิงไหม้อย่างรวดเร็ว เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในพื้นที่เร่งเข้าดำเนินการดับเพลิงอย่างเต็มกำลัง แต่การดำเนินการเป็นไปด้วยความลำบาก เพราะอาคารที่เกิดเหตุมีความสูงถึง ๒๐ ชั้น และมีเหตุเพลิงไหม้หลายชั้น เจ้าพนักงานเกรงว่าหากไม่สามารถดำเนินการดับเพลิงให้เสร็จสิ้นได้โดยเร็ว โครงสร้างอาคารพาณิชย์จะพังถล่มลงมา เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขได้ตรวจสอบอาคารพาณิชย์ที่อยู่ใกล้เคียง เห็นว่า บริเวณพื้นที่ดังกล่าว อาคารพาณิชย์ของนายบีมีความสูงใกล้เคียงกับตึกของนายเอ ซึ่งหากเจ้าพนักงานสามารถขึ้นไปยังอาคารพาณิชย์ของนายบีได้ จะทำให้การดำเนินการดับเพลิงอาคารพาณิชย์ของนายเอเป็นไปอย่างรวดเร็ว เจ้าพนักงานจึงได้เข้าไปในอาคารพาณิชย์ของนายบี เพื่อดำเนินการดับเพลิง โดยในขณะที่ดำเนินการดับเพลิงนั้นทรัพย์สินที่เป็นอุปกรณ์สำนักงานภายในของอาคารพาณิชย์ของบีเปียกน้ำได้รับความเสียหายจากการดำเนินการของเจ้าพนักงาน

ในกรณีเช่นนี้จึงเห็นได้ว่า เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในพื้นที่ เป็นเจ้าหน้าที่ตามคำนิยาม การดำเนินการดับเพลิงของเจ้าพนักงานในกรณีดังกล่าว เป็นการปฏิบัติการของเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข ซึ่งได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นการบำบัดยंत्रายจากสาธารณสุข นายบีเป็นเจ้าของอาคารพาณิชย์ที่อยู่ใกล้เคียง และทรัพย์สินภายในอาคารได้รับ ...

^๑ บันทึกความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๕๗/๒๕๕๔

^๒ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดยंत्रายจากสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๔

ได้รับความเสียหายจากการบำบัดยন্ত্রายจากสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่ และไม่ใช่ว่าผู้ได้รับผลประโยชน์จากการบำบัดยন্ত্রายจากสาธารณสุขนั้น นายปิจจึงเป็นผู้เสียหายจากการบำบัดยন্ত্রายจากสาธารณสุข กรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงเข้าหลักเกณฑ์ที่ทางราชการต้องชดเชยความเสียหายให้แก่ นายปี

๒. วิธีการชดเชยความเสียหาย

๒.๑ เมื่อเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหายและมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการบำบัดยন্ত্রายจากสาธารณสุข ผู้อำนวยการท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครต้องรายงานความเสียหายต่อผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรจะรู้ถึงความเสียหาย

๒.๒ ผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับแจ้งตามข้อ ๒.๑ ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้เสียหายที่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยความเสียหายและจำนวนค่าชดเชยความเสียหาย

๒.๓ คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามข้อ ๒.๒ มีหน้าที่สำรวจความเสียหาย พิจารณาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นว่าความเสียหายดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์การชดเชยความเสียหายหรือไม่ และกำหนดค่าชดเชยความเสียหายให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งแต่งตั้ง เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้เสนอความเห็นต่อผู้แต่งตั้งเพื่อพิจารณา เมื่อผู้แต่งตั้งได้มีความเห็นให้ชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายแล้วให้คณะกรรมการประกาศรายชื่อผู้เสียหายที่มีสิทธิได้รับค่าชดเชย ณ ศาลากลางจังหวัด หรือศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งพื้นที่ที่ทรัพย์สินของผู้เสียหายตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่มีความเห็นของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ

๒.๔ ผู้เสียหายที่ไม่มีชื่อผู้ได้รับชดเชยค่าเสียหาย อาจยื่นคำร้องขอชดเชยความเสียหายต่อผู้อำนวยการท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครแห่งพื้นที่ที่ทรัพย์สินของผู้เสียหายตั้งอยู่ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อ และให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ออกใบรับคำขอแก่ผู้เสียหายไว้เป็นหลักฐาน แล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ตามข้อ ๒.๒ เพื่อดำเนินการตามข้อ ๒.๓ ต่อไป

๒.๕ ผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร แจ้งผลคำวินิจฉัยพร้อมแจ้งสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้เสียหาย พร้อมทั้งแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ผู้เสียหายทราบ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ

๒.๖ ผู้เสียหายที่ไม่พอใจผลการวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยความเสียหายมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ผลการวินิจฉัยดังกล่าว โดยยื่นต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

๒.๗ การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่หรือกรุงเทพมหานครจ่ายเงินค่าชดเชยแก่ผู้เสียหาย โดยใช้เงินจากงบประมาณรายได้ หรือเงินนอกงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี หากไม่มีหรือมีไม่เพียงพอให้ใช้เงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

สืบค้นและเรียบเรียงโดย

นางสาวกัญญา ช่อสูงเนิน ตำแหน่งนิติกรปฏิบัติการ
ส่วนคดีและนิติกรรมสัญญา ๓ กองกฎหมาย